

COVID-19 ligos pandemijos sąlygotų karantinų apribojimų poveikis asmenų su negalia teisei gauti kokybiškas socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas

Galutinės ataskaitos santrauka

Pagal 2021-06-03 sutartį S-2021-30

Vilnius

Turinys

1	Tyrimo santrauka lietuvių kalba	3
2	Tyrimo santrauka anglų kalba.....	4

1 Tyrimo santrauka lietuvių kalba

Tyrimo tikslas - įvertinti, kaip buvo užtikrinama neįgaliųjų teisė į kokybiškas socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas COVID-19 pandemijos sąlygotų apribojimų akivaizdoje ir kaip tai įtakojo neįgaliųjų sveikatos būklę, bei pateikti rekomendacijas atsižvelgiant į Tyrimo metu gautas išvadas.

Tyrimui atlikti išskirtos dvi tikslinės Tyrimo grupės, t.y. tiesioginė (asmenys su negalia), bei papildomos - socialinės įstaigos, sveikatos priežiūros įstaigos bei NVO, atstovaujančios asmenų su negalia interesus. Tiesioginei tikslinei grupei apklausti buvo naudojama apklausa, o papildomoms - interviu.

Kiekybinės apklausos imties dydis - 383 respondentų. Tyrimo objektai buvo socialinės ir sveikatos priežiūros paslaugos, jų prieinamumas/neprieinamumas asmenims su negalia.

Reprezentatyvumui užtikrinti imtis buvo paskirstyta homogeniškomis proporcijomis kaip ir populiacija, pagal lytį, amžių, darbingumo lygį ir geografiją.

Kokybiniame interviu dalyvavo 20 sveikatos priežiūros įstaigų, 31 socialines paslaugas teikiančių įstaigų ir 22 NVO, atstovaujančios asmenų su negalia interesus, paskirstytų pagal geografiją, paslaugų pobūdį (įstaigų atveju) ir atstovavimo sritį (NVO atveju).

Pagal atlikto Tyrimo rezultatus visos tikslinės grupės pandemijos poveikį sveikatos paslaugų prieinamumui vertina labiau neigiamai nei teigiamai, vertinimas svyruoja (priklausomai nuo paslaugų pobūdžio, tikslinės grupės ir kitų charakteristikų) apie 4-5 balus iš 10-ties, kur 1 - pandemijos metu paslaugų buvo neįmanoma gauti, 10 - paslaugos buvo teikiamos taip pat kaip ir iki pandemijos. Dar didesnę poveikį COVID-19 turėjo socialinių paslaugų prieinamumui - vertinimas svyruoja apie 3-4 balus.

Pandemijos poveikis respondentų sveikatos būklei apklausos duomenimis buvo didžiausias vyresnio amžiaus moterims bei asmenims su mažiausiu darbingumo lygiu. Tuo tarpu materialinei padėčiai COVID-19 liga didžiausią poveikį turėjo vyresnio amžiaus vyrams. Darbo santykius pandemija labiausiai įtakojo jauniausio, 18-24 metų, amžiaus moteris. Pažymėtina, kad nors respondentų sveikatos būklei COVID-19 ir turėjo ženklia įtaką (nesiekia ir 3 balų), darbingumo lygį tai paveikė mažiau - vertinimas svyruoja apie 7 iš 10 balų. Itin smarkiai pandemija paveikė ir respondentų emocinę būklę - 3 balai iš 10-ties. Labiausiai, apklausos duomenimis, emociškai buvo paveikti vyriausio amžiaus respondentai vyrai.

Kalbant apie teiktų su apribojimais paslaugų kokybę, nustatyta, kad nepaisant įstaigų dėtų pastangų teikti paslaugas, iš esmės jų kokybę respondentai vertina labiau neigiamai nei teigiamai - sveikatos paslaugų kokybė įvertinta 4,92 balais iš 10-ties, socialinių paslaugų dar prasčiau - 4,76 iš 10-ties.

Atsižvelgiant į vykdyto interviu metu gautus atsakymus ir juos apibendrinus pandemijos poveikio mažinimui rekomenduotina asmenims su negalia teikti ypatingą, individualų dėmesį veiksniams, lemiantiems jų psichoemocinę būklę, tokiems kaip: psichologinė pagalba ir nuolatinis emocinis palaikymas, informacijos teikimas apie vakcinavimą, reguliarus ir nuolatinis paslaugų gavėjų nuotolinis palaikymas karantino metu, kontaktinių paslaugų teikimas nesusikertančiais paslaugų gavėjų ir darbuotojų srutais, aiškus socialinių paslaugų teikimo nuotoliniu būdu reglamentavimas. Asmenų su negalia sveikatos būklės stabilizavimui siūlytina skirti medikų lankymą namuose, įskaitant tyrimų paėmimą, suteikti galimybę stacionare artimiesiems slaugyti sergantį, aktyvinti šeimos gydytojų veiksmus visais klausimais, įskaitant ir konsultacijas dėl skiepų.

2 Tyrimo santrauka anglų kalba

The aim of the study was to assess how the right of people with disabilities to social and health care services was ensured in the face of the constraints caused by the COVID-19 pandemic and how this affected the health and emotional status of them and other social life characteristics.

Two target groups of the study were identified for the study, were main (persons with disabilities), and additional - social institutions, health care institutions and NGOs representing the interests of persons with disabilities. The survey was used for the direct target group and the interviews for the additional ones.

Quantitative survey sample size - 383 respondents. The objects of the study were social and health care services, their accessibility / inaccessibility for the persons with disabilities.

To ensure representativeness, the sample was distributed in homogeneous proportions as well as the population, according to gender, age, working capability and geography.

The qualitative interview was conducted by 20 health care institutions, 31 social service institutions and 22 NGOs, divided by geography, nature of services (in the case of institutions) and area of representation (in the case of NGOs).

According to the results of the survey, the impact to the both target groups on the availability of health services is assessed more negatively than positively, the assessment varies (depending on the nature of services, target group and other characteristics) about 4-5 points out of 10, where 1 - services were impossible to receive during the pandemic, 10 - services were provided in the same way as before the pandemic. COVID-19 had an even greater impact on the availability of social services, with ratings ranging from around 3-4 points.

The impact of the pandemic on the health status of the respondents was greatest for older women and those with the lowest levels of working capability. Meanwhile, COVID-19 had the greatest impact on the material situation in older men. Work relations were most affected by the pandemic to the youngest women, aged 18-24. It should be noted that although COVID-19 had a significant impact on the health status of the respondents (less than 3 points), it had a smaller effect on the level of working capability - the assessment fluctuates around 7 out of 10 points. The emotional state of the respondents was also severely affected by the pandemic - 3 out of 10 points. According to the survey, the oldest men respondents were emotionally affected the most.

Regarding the quality of services provided with restrictions, it was found that despite the efforts made by institutions to provide services, respondents generally assess their quality more negatively than positively - the quality of health services is rated 4.92 out of 10, social services even worse - 4.76. of 10.

Based on the responses to the interviews, to reduce the impact of the pandemic, it is recommended to pay special, individual attention to the factors that determine people with disabilities psycho-emotional state, such as: psychological and ongoing emotional support, information on vaccination, provision of contact services with non-intersecting flows of service users and employees, clear regulation of the of social services. To stabilize the health status of persons with disabilities, it is recommended to allocate medical visits at home, including taking examinations, to provide in-patient care for relatives, and to activate the actions of family doctors on all issues, including consultations on vaccinations.